

Økologiske fjerkræ og æg beholder øko-status

Staldpligten, der følger med myndighedernes fugleinfluenzaberedskab, gør nu, at konventionelle frilandsæg ændrer status til skrabeæg, da hønsene har været inde i mere end 12 uger. De økologiske høns, kyllinger og æg beholder derimod deres økostatus

FUGLEINFLUENZA

AF JOACHIM P. KJELDSEN

I det sene efterår udstedte Fødevarerstyrelsen påbud om, at fritgående fjerkræ (undtagen ænder og gæs) skulle holdes under tag på grund af risiko for smitte med fugleinfluenza fra vilde fugle. Natten mellem 6. og 7. februar havde staldpligten været gældende i 12 uger, og derfor måtte konventionelle frilandsæg ikke længere sælges som frilandsæg, men skal sælges som skrabeæg i stedet for. Økologisk æg og fjerkræ mistede dog ikke status som økologisk på grund af staldpligten.

Som økologer giver vi under normale omstændigheder alle vores dyr adgang til udearealer under åben himmel. Desværre er vi i øjeblikket pålagt at holde dem inde, men det betyder ikke, at dyrene mister økostatus. Økologisk fjerkræ er andet og mere end udeliv. Økologisk fjer-

kræ har mere plads i staldene end andet fjerkræ, der er krav om dagslys i staldene, støvbadningsarealer og grovfoder, som er godt for deres velfærd samt ingen gmo og kunstige aminosyrer i deres foder, siger Lars Bredahl, der er økologisk ægproducent og formand for ÆG- og fjerkræudvalget i Økologisk Landsforening.

Håber på snarlig afblæsning

Foreningen håber, at fugleinfluenzarisikoen snart blæser over, så hønsene igen kan komme ud.

- Det er muligt for de fleste at holde dyrene i stalden, uden at dyrene lider stor overlast. Men det kræver en ekstra indsats fra producenten, og vi er ikke glade for det. Vi tager dog til efterretning, at myndighederne fortsat vurderer, at der er for stor risiko for et udbrud af fugleinfluenza, hvis dyrene lukkes ud, siger Lars Bredahl.

- For os at se er kravet om at holde dyrene i stalden primært taget for

at beskytte eksporten af dansk fjerkræ al den stund, at ingen hønsefugle - heller ikke vilde - indtil videre er blevet smittet med de verserende influenzytper. Det er vigtigt for hønsene og for økologien, at myndighederne ophæver staldpligten så snart, det anses for forsvarligt over for det øvrige erhverv, siger Lars Bredahl.

Formanden er ked af, at øko-høn-

sene ikke må komme ud i øjeblikket, og de tab det medfører hos nogle producenter. Økologisk Landsforening har anmodet miljø- og fødevarerministeren om, at der etableres en erstatningsordning til de producenter, der lider tab som følge af myndighedernes påbud om staldpligt. Det har ministeren imidlertid afvist.

ORGANISK GØDNING TIL ØKOLOGISK LANDBRUG

Øgro-gødningssortimentet består af bæredygtige organiske gødninger velegnet til anvendelse på økologisk landbrugsjord. Øgro er baseret på kødbemmel og børstemelet fra danske produktionsdyr og sikrer at værdifulde næringsstoffer recirkuleres i deres naturlige kredsløb.

Øgro er næring til planter og jord og kan med fordel anvendes placeret som startgødning, som traditionel fuldgødning eller til justering efter en tidlig grundgødning på stressede planter. Øgro er en hurtigtvirkende letoptagelig proteinbundet kvælstofkilde, der stimulerer plantevæksten og øger jordens frugtbarhed.

Øgro-gødninger er velegnet til korn, grøntsager, raps, frøgræs, frugttræer, juletræer, græsplæner, blomster og nyttehave.

Øgro fås i følgende varianter:

- Øgro I0-3-1
- Øgro 9-3-4-2S
- Øgro N15
- Øgro Granulat

Læs mere på www.ogro.dk eller kontakt os på tel: 5136 4739

Viden om mælkens fedtsyreindhold giver nye muligheder

Dataanalyser af godt 3,5 millioner mælkeprøver fra ydelseskontrollen viser, at det er muligt at påvirke sammensætning af mælkefedtet gennem avl. Det giver nye muligheder for at skabe merværdi på mejeriprodukter

Det vil være oplagt at ændre genetikken i gunstig retning og samtidigt udnytte de fodringsmæssige muligheder for at producere mælk med en særlig sundhedsfremmende fedtsyreprofil. For eksempel giver en græs-baseret fodring, som især praktiseres af de økologiske besætninger i sommerhalvåret, en gunstig fedtsyreprofil.

Dataanalyserne er lavet i projektet SOBcows, hvor der i samarbejde med RYK gennem 16 måneder i 2015/16 er analyseret for indholdet af 11 fedtsyrer/fedtsyregrupper i kontrolmælken fra alle ydelseskontrollerede køer i Danmark.

En foreløbig beregning af arvbarheden hen over laktationen viser, at alle fedtsyrekategorier har en genetisk variation, og enkeltfedtsyrerne har arvbarheder på højde med den samlede fedtydelse, som indgår i avlsmålet i dag.

En anden interessant observation er, at døtre af de fem Holstein-tyre med flest malkende døtre i data-sættet har en signifikant forskellig fedtsyreprofil. Dette på trods af, at fedtsyreprofilen ikke har indgået i avlsmålet.

Potentialet er der - hvis markedet efterspørger

Fedtsyremålinger på alle ydelseskontrollerede køer giver således mulighed for at ændre det avlsmæssige niveau i forhold til at få en gunstig fedtsyreprofil i mælken. Et forsigtigt skøn er, at fedtsyremålingerne vil kunne gøres for 2-5 kroner per ko om året, hvis der laves fedtsyremålinger ved hver kontrollering på alle ydelseskontrollerede køer i Danmark. Det svarer til en omkostning på et sted mellem 350 og 875 kroner per år i gennemsnit per besætning.

Perspektiverne i at avle efter ændret fedtsyreprofil i mælken afhænger naturligvis af, om mejerierne og markedet i fremtiden vil afregne mælken for de enkelte fedtsyrefraktioner frem for betaling for den samlede fedtfraktion som i dag.

I Storbritannien bliver der solgt "særlig" mælk med et lavere indhold af mættet fedt end normal mælk. Landmændene, som leverer den "særlige" mælk, bliver afregnet med en højere pris, når andelen af mættede fedtsyrer er under et vist niveau af totalfedt over en længere periode.

Produktionsstyringsværdi for landmanden

Kendskab til mælkens fedtsyreprofil kan også have en produktionsstyringsværdi for landmanden. Det gælder for eksempel overvågning af vægttab og sur vom.

Flere analyser af datamaterialet vil kunne klarlægge, om der er et potentiale for at bruge fedtsyreprofilerne som indikatorer for udvalgte produktionsparametre. Generelt gælder, at mælkeedata fra ydelseskontrollen er bedst egnede til at

overvåge grupper af køer, da der kun er månedlige målinger.

Samlet kan det konkluderes, at der er et betydeligt potentiale for at ændre mælkens fedtsyreprofil i en sundhedsfremmende retning, og hvis der, som i Storbritannien, kommer et dansk marked for mælkeprodukter med særlige egenskaber, vil det være oplagt at ændre genetikken i gunstig retning og samtidigt udnytte de fodringsmæssige muligheder for at producere mælk med en sundhedsfremmende fedtsyreprofil. Fedtsyremåling af samtlige mælkeprøver i ydelseskontrollen giver en unik position i forhold til det.

Aarhus Universitet har udgivet en rapport om fedtsyreprofilen i mælk fra malkekøer: <http://web.agrsci.dk/djfpublikation/index.asp?action=show&id=1227>

NYT FRA
INTERNATIONALT CENTER
FOR FORSKNING I
ØKOLOGISK JORDBRUG
OG FØDEVARESYSTEMER

Af konsulent Arne Munk, SEGES, seniorforsker Albert Johannes Buitenhuis, Aarhus Universitet og seniordrægiver/specialkonsulent Morten Kargo, Aarhus Universitet/SEGES

Rapportens resultater fremlægges også på Kvægkongressen i Herning d. 28-29 kl. 10.30 i en session med titlen: "Muligheder i differentierede mælkeprodukter". Udover at projektleder Morten Kargo fremlægger disse resultater vil næstformand i Naturmælk Heino Møhlholm fortælle om Naturmælks syn på differentierede mælkeprodukter, og Flemming Birch fra Birch & Birch consumer trends vil fortælle om forbruger trends.

Projektet SOBcows er en del af Organisk RDD 2-programmet, som koordineres af ICROFS (International Center for Research in Organic Farming and Food Systems). Det har fået tilskud fra Grant Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Miljø- og Fødevarerministeriet.